

belangstelling b.v. voor schilderijen (waarvan er uit zijn villa te Locarno in het boek gereproduceerd zijn).

Voor de geschiedenis der chemie zal dit levensbericht een document van grote waarde blijven, dat vele chemici en apothekers met vrucht en genoeg zullen kopen en lezen. Het werk is schitterend en smaakvol uitgegeven.

V.

Dr Hertha von DECHEND — **Justus von Liebig**, in eigenen Zeugnissen und solchen seiner Zeitgenossen, mit einem Geleitwort von Prof. Dr. W. Hartner. — 1953. Verlag Chemie; Weinheim. — 141 bladz. — Pr. geb. 8.40 DM.

Dit boek is geen gewone biographie. Het geeft in hoofdzaak uittreksels uit brieven van Liebig, met daartegenover uitspraken van correspondenten of critici van hetzelfde jaar. Men vindt er drie mooie platen: het bekende portret van Liebig, een zicht van het laboratorium van Giessen en de wetenschappelijke stamboom uit het Duitse Museum te München, waarop de leerlingen van Liebig en de opvolgende leerlingen zijner leerlingen voorkomen tot heden toe, waaronder niet minder dan 30 Nobelprijswinnaars.

Er is ook een genummerde bibliographie van L's publicaties, enkele aanvullende nota's, een lijst van geciteerde personen met opgave van hun werkzaamheid en een historische literatuurslijst.

Het geeft een levendig en objectief beeld van Liebig's tijd, werkzaamheden en bekommernissen en vormt aldus een gewaardeerde aanwinst voor de geschiedenis der wetenschap. Keurig gedrukt en uitgegeven zal het bij alle Liebig-vrienden en belangstellenden zekerlijk ten zeerste welkom zijn.

P. V.

Dr Ch. H. ANDREAS, **Hortus Muntingiorum.** — **Geschiedenis van de Groningse Hortus in de zeven-**

tiende eeuw. — Groningen: J. B. Wolters 1953. — Prijs: fl. 2,90.

De geschiedenis van de Groningse Hortus is de geschiedenis van het apothekersgeslacht Munting. Hendrik Munting (1583-1658) kreeg zijn opleiding tot apotheker in Middelburg in de tijd dat Mathias de l'Obel daar stadsmedicus was en Willem Jaspersz Parduy en Thomas van der Grachte apothekers. Alle drie hadden grote belangstelling voor de botanie en stonden in contact met Clusius, de stichter van de Leidse Hortus.

Na een langdurige buitenlandse reis werd hij apotheker in Groningen. Sinds 1612 was hij lid van het kramersgilde. In Groningen sticht hij als particuliere kruidtuin wat later de Hortus (1642) zou worden.

Munting doceerde toen botanie en pharmacie. Hiertoe beschikte hij naast de tuin over een simpliciaverzameling (medicinale schatkamer) en een chemisch laboratorium. Eerst in 1654 werd hij hoogleraar in de botanie.

Zijn zoon Abraham, medicus (1627-1683) volgt hem op als prof. in de botanie. Schrijver van de Waare Oeffening der planten (1671) en nauwkeurige Beschrijving der Aardgewassen (1696). Zijn zoon Albertus (1664-1694), medicus, volgt zijn vader op in 1686.

Bij de literatuur mis ik het artikel van Prof. van der Wielen over de Pharmacie in Groningen terwijl mijn artikel over de l'Obel misschien iets meer licht over de Middelburgse tijd kan doen schijnen.

Na het boek over de Leidse Hortus, een welkome aanwinst voor de literatuur over onze horti, waarvan ik de lezing warm aan kan bevelen.

D. A. WITTOP-KONING.